

Zwroty i umorzenia należności celnych

W tym miejscu znajdziesz informacje na temat zwrotów i umorzeń należności celnych m.in. przypadki dokonania zwrotu lub umorzenia, tryb postępowania i inne

 16.04.2024

Zwroty i umorzenia należności celnych

Kwestie dotyczące zwrotów lub umorzeń należności celnych uregulowane są w:

- art. 116 - 123 unijnego kodeksu celnego
- art. 92 - 102 rozporządzenia delegowanego do UKC
- art. 172 - 181 rozporządzenia wykonawczego do UKC

Przepisy unijnego kodeksu celnego przewidują, że kwoty należności celnych przywozowych lub wywozowych mogą zostać zwrócone lub umorzone jedynie z następujących powodów:

1. zawyżenia kwot należności celnych przywozowych lub wywozowych; (art. 117 UKC)
2. unieważnienia zgłoszenia celnego (art. 116 ust. 1 zdanie drugie UKC)
3. stwierdzenie wadliwości towaru lub niezgodności z warunkami umowy (art. 118 UKC)
4. błędu popełnionego przez właściwe organy (art. 119 UKC)
5. zasady słuszności (art.120 UKC)

Zawyżenie należności celnych przywozowych lub wywozowych (art. 117 UKC)

Przepis art. 117 UKC jest podstawą do zwrotu lub umorzenia należności celnych w przypadkach gdy kwota ta nie jest kwotą należną, tj. nie wynikającą z obowiązujących przepisów lub przekracza kwotę należną. Może to wystąpić, np. w sytuacji nieprawidłowego określenia wartości czy stawki celnej.

W przypadku gdy wniosek o zwrot lub umorzenie należności oparty jest na występowaniu - w czasie przyjęcia zgłoszenia do dopuszczenia do obrotu – obniżonej lub zerowej stawki celnej przywozowej w odniesieniu do towarów objętych kontyngentem taryfowym, plafonem taryfowym lub innymi uprzywilejowanymi środkami taryfowymi, przyznaje się zwrot lub umorzenie, pod warunkiem, że w chwili składania wniosku wraz z koniecznymi dokumentami spełniony jest jeden z następujących warunków:

- w przypadku kontyngentu taryfowego – jego wielkość nie została wyczerpana,
- w innych przypadkach – nie została przywrócona zwykła stawka celna.

Wniosek o zwrot musi zostać złożony w ciągu trzech lat od daty powiadomienia o długu celnym.

Zwrot należności z tytułu unieważnienia zgłoszenia celnego (art. 116 ust. 1 zdanie drugie UKC).

Ww. przepis stanowi podstawę do zwrotu należności celnych w przypadku unieważnienia zgłoszenia celnego dokonanego na podstawie art. 174 UKC. W przypadku gdy należności celne nie zostały uiszczone, dług celny wygasa zgodnie z art. 124 ust. 1 lit. d. UKC.

Zwrot lub umorzenie należności celnych w wyniku nieprzyjęcia przez importera towaru wadliwego lub niezgodnego z warunkami kontraktu (art. 118 UKC).

Przepis art. 118 UKC reguluje przypadek zwrotu lub umorzenia należności celnych przywózowych w przypadku wystąpienia szczególnej sytuacji związanej z towarem, którego dotyczą ww. należności.

Zwrot lub umorzenie należności na podstawie ww. przepisu jest możliwy, jeżeli zostaną spełnione przesłanki określone w postanowieniach ww. przepisu, tj.:

- towar nie zostanie przyjęty przez importera,
- powodem tego nieprzyjęcia jest wadliwość lub niezgodność z warunkami umowy, w wyniku realizacji którego dokonano przywozu towaru.

Oprócz ww. przesłanek, w przepisie określone zostały również warunki, od których uzależniony jest zwrot lub umorzenie należności celnych.

Jednym z takich warunków jest, że towar nie może zostać użyty, chyba że wstępne użycie okazało się konieczne dla stwierdzenia jego wadliwości lub niezgodności z warunkami kontraktu. Warunkiem zwrotu lub umorzenia należności w ww. przypadku jest również wprowadzenie towaru z obszaru celnego UE.

Co do zasady objęcie towaru procedurą celną powinno nastąpić dopiero po wydaniu decyzji o zwrocie lub umorzeniu należności. Organ celny może jednak zgodzić się na wcześniejsze objęcie towaru procedurą celną.

W ww. przypadku wniosek o zwrot lub umorzenie należności powinien zostać złożony w terminie 1 roku od dnia powiadomienia dłużnika o należnościach.

Zwrot lub umorzenie należności z powodu błędu organu celnego

Zwrot lub umorzenie przyznaje się, jeżeli łącznie spełnione są następujące przesłanki:

1. Sprawa nie jest objęta inną podstawą prawną zwrotu lub umorzenia,
2. Kwota odpowiadająca pierwotnie zgłoszonemu długowi celnemu była niższa niż kwota należna, w wyniku błędu popełnionego przez właściwe organy,

3. W normalnych okolicznościach dłużnik nie mógł wykryć tego błędu,

4. Dłużnik działał w dobrej wierze.

Pojęcie błędu obejmuje wszelkie błędne interpretacje lub niewłaściwe stosowanie obowiązujących przepisów prawa. Zasadniczo błąd istnieje tylko wtedy, gdy władze dysponują dokładnymi i kompletnymi informacjami w chwili popełnienia błędu.

Każdy organ, który działając w ramach swoich uprawnień, dostarcza informacji istotnych dla poboru należności celnych i które w związku z tym mogą spowodować, że osoba może mieć uzasadnione oczekiwania co do prawidłowości tych informacji, musi zostać uznany za właściwy organ. Mogą to być organy celne państw członkowskich, ale także organy państwa trzeciego lub Komisja Europejska.

Błąd związany z działaniem właściwych organów nie jest wystarczający do przyznania zwrotu lub umorzenia. Kolejną przesłanką, którą musi być spełniona jest brak możliwości wykrycia tego błędu przez dłużnika. Aby ocenić, czy błąd był wykrywalny przez osobę zobowiązaną do zapłaty, organy celne muszą uwzględnić:

- charakter błędu,
- doświadczenie zawodowe operatora,
- stopień staranności podjętej przez danego operatora.

Wniosek o zwrot lub umorzenie należności celnych na podstawie art. 119 UKC należy złożyć w terminie trzech lat od dnia powiadomienia o długu celnym.

Zwrot lub umorzenie należności celnych w oparciu o zasadę słuszności

Zgodnie z art. 120 UKC, zwrot lub umorzenie należności celnych przysługuje, w przypadku gdy dług celny powstaje w szczególnych okolicznościach, w których dłużnikowi nie można przypisać żadnego oszustwa ani oczywistego zaniedbania.

Dłużnik ma prawo do zwrotu lub umorzenia należności celnych przywozowych lub wywozowych, pod warunkiem, że wykaze, że spełnione są dwa warunki: istnienie szczególnej sytuacji oraz brak oczywistego zaniedbania lub oszustwa z jego strony.

Uważa się, że szczególne okoliczności istnieją, jeżeli z okoliczności sprawy jasno wynika, że dłużnik znajduje się w wyjątkowej sytuacji w porównaniu z innymi podmiotami prowadzącymi działalność w takim samym zakresie oraz, że w przypadku braku takich okoliczności, nie poniósłby szkody w wyniku pobrania należności celnych.

Wniosek o zwrot lub umorzenie należności powinien być wniesiony w terminie 3 lat od dnia powiadomienia o kwocie długu celnego.